

DET KONGELIGE
BARNE- OG FAMILIEDEPARTEMENT

FINANSDEPARTEMENTET
25. SEP. 2003
Saksnr. 00,406-74
Arkivnr.

Finansdepartementet
Skattelovavdelingen
Postboks 8008 dep
0030 OSLO

Deres ref
00/406 SL KjS/rla

Vår ref
2003/03110

Dato
24 september 2003

Høring – utkast til lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav

Vi viser til høringsnotat vedrørende ny lov om skatteinnkreving mv. oversendt ved brev 7. juli 2003.

Barne- og familiedepartementet er enig i at det er ønskelig å samordne og gjøre reglene om skatteinnkreving lettere tilgjengelig. Utkastet synes å ivareta dette på en god måte, særlig ved at en rekke regler som tidligere var å finne i forskrifter mv. nå foreslås tatt inn i loven.

Vi kan i hovedsak også slutte oss til de materielle endringene som foreslås, og vil særlig uttrykke støtte til forslaget om å oppheve reglene om ektefellers solidaransvar for skatt, jf. skattebetalingsloven § 37, høringsnotatet kapittel 12. Det er også positivt sett fra vår side at reglene om rente ved mislighold av skatte- og avgiftskrav bringes mer i overensstemmelse med reglene som gjelder for privatrettslige krav. I lys av den senere tids utvikling på rentemarkedet vil det f. eks. kunne fremstå som urimelig at rentenivået ved mislighold av krav på merverdiavgift skal være så høyt som 15 %, jf. forskrift om avgift og beregning og betaling av renter og rentegodtgjørelse etter merverdiavgiftsloven § 5.

I høringsutkastet foreslås det diverse forenklinger når det gjelder adgangen til å ettergi skatte- og avgiftskrav. Barne- og familiedepartementet er enig i at det er behov for prosessforenklinger slik som beskrevet i høringsnotatet, særlig når det gjelder ettergivelse av inntekts- og formueskatt. En tidvis obligatorisk fireinstansbehandling synes ikke hensiktsmessig verken i forhold til skyldneren eller prosessøkonomisk, og vi slutter oss til Finansdepartementets konklusjon om at innkrevingsmyndighetene bør

Postadresse
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgt 59

Telefon
22 24 90 90
Org no
972 417 793

Forbrukeravdelingen
Telefaks
22 24 27 17

Saksbehandler
Egil Rokhaug
22 24 24 80

behandle disse sakene

Det foreslås også enkelte materielle begrensninger i adgangen til å nedsette skatte- og avgiftskrav på grunnlag av skyldnerens situasjon (billighet). Det anmodes særskilt om høringsinstansenes syn på dette punkt.

Forslagene om begrensninger i lempingsadgangen synes delvis begrunnet med at behovet for slik nedsettelse er mindre etter endringene i gjeldsordningsloven som medfører at skatte- og avgiftskrav i større grad enn tidligere omfattes av en gjeldsordning. Etter det vi forstår, foreslås det en begrensning av ordningen med billighetsnedsettelse med sikte på at flere av søkerne om slik nedsettelse heller skal søke om gjeldsordning (høringsnotatet side 83). Det foreslås herunder at ordningen med billighetsnedsettelse av hensyn til skyldnerens situasjon skal bortfalle, mens det etter forslaget også i fremtiden skal kunne søkes om nedsettelse på grunnlag av at fastsettelsen av kravet har hatt "utilsiktede virkninger". Lovbestemmelser om dette foreslås bl a. plassert i likningsloven.

Det pekes i høringsnotatet riktignok på at enkelte som ikke fyller gjeldsordningslovens vilkår likevel vil kunne ha et begrunnet behov for reduksjon av skatte- og avgiftsgjeld. Vi forstår det slik at man tar sikte på å avfatte en forskrift som skal komme denne gruppen til unnsetning gjennom nedsettelse på såkalt "innfordringsgrunnlag". I forskriften skal det hjemles en adgang til å gjøre unntak fra gjeldende krav om at nedsettelse må gi utsikt til "bedre dekning" enn innfordring på ordinær måte. Det synes da imidlertid forutsatt at vedkommende søker "faller utenfor gjeldsordningsloven", høringsutkastet side 84 siste avsnitt.

Barne- og familiedepartementet mener at det er uheldig dersom reglene om nedsettelse av skatte- og avgiftskrav av billighetsgrunner begrenses slik som foreslått. Det er i hovedsak to grunner til dette. For det første kan det være mange grunner til at en skyldner ikke kommer inn under gjeldsordningsloven utover de som er nevnt i høringsnotatet. Departementet vil her særlig peke på de særlige regler for næringsdrivende skyldnere, jf. gjeldsordningsloven § 1-2, samt de krav som oppstilles til gjeldens sammensetning mv. og de derav følgende begrensninger i § 4-8 annet ledd. Også bestemmelsen vedrørende uavklarte forhold i gjeldsordningsloven § 1-4 første ledd annet punktum kan medføre viktige begrensninger for enkelte skyldnere. Disse skyldnerne kan likevel være "varig ute av stand" og det behøver ikke foreligge forhold som vil virke støtende.

Skyldnere som av disse grunner ikke kommer inn under gjeldsordningsloven vil kunne komme i en vanskelig "mellomposisjon" ved at de heller ikke kan søke om billighetsnedsettelse fordi slik nedsettelse etter forslaget så vidt sees bare skal kunne skje av hensyn til det offentlige som kreditor. Det kan i tillegg bare skje en delvis nedsettelse (utkast til § 9-2 første ledd), og det må foreligge særlige grunner. Det bemerkes særlig at påbudet om bare delvis nedsettelse vil utelukke de som ikke kan

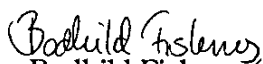
betale noe, og dermed de dårligst stilte skyldnerne. Etter gjeldsordningsloven gjelder dette ca 40 % sakene.

For det andre vil det etter vår oppfatning være betenkelig å begrense adgangen til billighetsnedsettelse av hensyn til mulighetene til å oppnå utenrettslige gjeldsordninger. Barne- og familiedepartementet ønsker at flest mulig skal få løst sine økonomiske problemer utenfor rettsapparatet, f.eks. av den enkelte skyldner selv eller ved hjelp av økonomisk rådgivning i kommunene. Forholdene bør derfor snarere legges bedre til rette for utenrettslige ordninger. Vi vil her peke på at det er et vilkår for å komme inn under gjeldsordningsloven at skyldneren har forsøkt å komme til en ordning på egen hånd, jf. gjeldsordningsloven § 1-3 annet ledd. Både hensynet til den enkelte skyldner og økonomiske hensyn taler for dette.

Lovgivningen er på en rekke områder endret for å lette offentlige kreditorers adgang til å delta i utenrettslige gjeldsordninger, jf. f.eks. lånekasseloven § 8 femte ledd annet punktum. Det vil således kunne representere et lovgivningspolitisk tilbakeskritt å innføre regler som i virkeligheten begrenser mulighetene til å fremforhandle utenrettslige gjeldsordninger. Bruk av gjeldsordningsloven er omstendelig for skyldneren, og medfører betydelige kostnader for det offentlige. Loven er av disse grunner ment å skulle være en siste mulighet når alt annet er prøvd.

Vi vil avslutningsvis bemerke at skatteinnkrevingsloven vil bli en hovedlov for regler om innkreving av skatt mv. Det foreslås imidlertid i høringsnotatet at reglene om lempning på grunnlag av forhold omkring fastsettelsen av kravet skal stå i en rekke andre lover. Vi vil i så fall foreslå at det vurderes å plassere en henvisningsbestemmelse i skatteinnkrevingsloven av hensyn til tilgjengeligheten for brukerne.

Med hilsen

Bodhild Fisknes (e.f.)
ekspedisjonssjef

Hilde Merethe Berg
avdelingsdirektør